

Tutkintotoimikunnan ohjeita tutkintosuoritusten toteuttamiseen

Maaseutumatkailun ammattitutkinto on jaettu kahteen suuntautumisvaihtoehtoon; maaseutumatkailuyrittäjän ja maaseutumatkailuyrityksen työntekijän.

Maaseutumatkailuyrittäjän tutkinto muodostuu kahdesta pakollisesta ja yhdestä valinnaisesta tutkinnonosasta. Yritystoiminta- ja markkinointi ovat pakolliset osat ja lisäksi valinnaisista tutkinnonosista; majoitus-, ateria- tai ohjelmapalveluista on suoritettava yksi.

Maaseutumatkailuyrityksen työntekijän tutkinto muodostuu valinnaisista tutkinnonosista, joista kolme on suoritettava: majoitus-, ateria- tai ohjelmapalvelut sekä yrittäjäyys.

Yritystoiminta-, markkinointi- ja yrittäjäyysosat suoritetaan kolmeen eri arviointiperusteeseen tukeutuen: portfolio, liiketoiminta- /kehittämissuunnitelma sekä arviointikeskustelu. Valinnaiset osat suoritetaan toiminnallisina tutkintosuorituksina, joita edeltää arvioijien hyväksymä henkilökohtainen näyttösuunnitelma.

Tutkintotilaisuuksien suunnittelu ja toteutus

Ohjaus tutkintotilaisuuksiin

Maaseutumatkailun ammattitutkinnon tutkinnon osien suorittamisesta kiinnostuneen ensimmäinen tutustumiskohde on Opetushallituksen vahvistama ”Maaseutumatkailun ammattitutkinnon perusteet”, joka on saatavana oppilaitoksesta tai Opetushallituksesta (www.oph.fi). Tutkinnon suorittajan ohjaus tutkinnon osien suorittamiseen tapahtuu ensisijaisesti oppilaitosten ohjauksessa. Sellaisen tutkinnon suorittajan kohdalla, joka tulee suorittamaan tutkinnon osaa ilman valmistavaa koulutusta, ohjaus annetaan tutkintotilaisuutta varten vastaanottavan oppilaitoksen toimesta. Tutkintotilaisuuksiin ilmoittauduttaessa tutkinnon suorittajalle selvitetään hänelle koulutuksensa ja kokemuksensa perusteella menettelyohjeet. Ohjeistuksen perusteella hän laatii yhdessä valmistavan koulutuksen vastaavan kanssa henkilökohtaistamissuunnitelman, jossa hän esittää mm. kuinka ja missä sekä milloin hän aikoo tutkinnon osansa suorittaa. Tutkinnon vastaanottava oppilaitos ohjaa tarvittaessa tutkinnonsuorittajaa sekä valmistavan koulutuksen vastaavaa kouluttajaa henkilökohtaistamissuunnitelmaan kuuluvan näyttösuunnitelman täydentämisessä.

Henkilökohtaisen näyttösuunnitelman sisältö

Maaseutumatkailun ammattitutkinnon sekä yrittäjän että työntekijän suuntautumisvaihtoehtoissa majoitus-, ateria- ja ohjelmapalveluosat suoritetaan toiminnallisina näyttötutkintotilaisuuksina aidoissa työelämän tilanteissa. Ne toteutetaan tutkinnon suorittajan laatiman näyttösuunnitelman mukaan: suunnitelma on kuvaus näyttötapahtumasta. Arvioijat hyväksyvät tutkinnon suorittajan tutkinnon suorittamiseen vain oikeellisesti laaditun näyttösuunnitelman perusteella.

Näyttösuunnitelma on olennainen osa tutkintotilaisuutta. Se osoittaa tutkinnon suorittajan suunnittelutaitoja; se voi käsittää kirjallisen osan lisäksi valokuvia, esitteitä ja muuta aiheeseen liittyvää markkinointimateriaalia.

Näyttösuunnitelmasta tulee ilmetä seuraavat asiat:

- Tutkinnon suorittajan nimi ja yhteystiedot sekä koulutus ja työkokemus
- Osat, jotka suoritetaan
- Kuvaus näyttötapahtumasta
- Aikataulu ja työnjako
- Varasuunnitelma
- Tuotetiedot
- Kustannuslaskelmat
- Tuotteen markkinointisuunnitelma (mikäli kyseessä on osanäyttö eikä projektityö ole valmiina)
- Kohderyhmä
- Markkinointitoimenpiteet ja -välineet
- Markkinointikustannukset

Paras näyttötilanne on aito asiakaspalvelutilanne, jossa arvioijat ovat mukana.

Kaikki tutkintoon liittyvät suunnitelmat ja asiakirjat pitää käsitellä luottamuksellisesti. Kaikki tutkintojen arvioijat ovat tehneet kirjalliset salassapitosopimukset järjestävän oppilaitosten kanssa.

Tutkinnon suoritus tilanne tulee olla suunnitelman mukainen. Muutoksia voidaan tehdä perustelluista syistä, esim. sääolosuhteet (varasuunnitelma).

Tutkintosuorituksen aikataulu

Valmentavaan koulutukseen osallistuvilla on hyvät mahdollisuudet suunnata tavoitteensa tutkintotilaisuuteen ja työstää suunnitelmia jo koulutuksen aikana. Tutkintoon valmentavaa koulutusta järjestävä oppilaitos on aina sitoutunut tutkintotilaisuuden ohjaukseen riippumatta siitä onko oppilaitoksella oikeudet tutkintojen vastaanottamiseen. Tässä tapauksessa tutkintotilaisuuden ohjaus järjestetään yhteistyössä jonkun järjestämisoikeudet omaavan oppilaitoksen kanssa. Yhteistyö järjestämisoikeudet omaavaan oppilaitoksen kanssa pitää tässä tapauksessa aloittaa viimeistään valmistavan koulutuksen alkaessa. Ilman valmentavaa koulutusta tutkintotilaisuuteen tultaessa ohjauksesta sovitaan tapauskohtaisesti tutkintoa vastaanottavan oppilaitoksen kanssa.

Tutkintotilaisuuteen valmistautuminen

- Näyttösuunnitelman antaminen tutkinnon osan vastaanottavalle oppilaitokselle henkilökohtaistamissuunnitelman tekemisen yhteydessä
- Tutkintotilaisuuden päivämäärän sopiminen 5 vkoa ennen näyttötutkintotilaisuutta
- Ilmoitus tutkintotilaisuudesta tutkintotoimikunnalle viimeistään 4 vko ennen tilaisuutta
- Näyttösuunnitelmat arvioijille viimeistään 2 vkoa ennen tutkintotilaisuutta
- Arvioijilta mahdollinen lisäohjeistus ja alustava lausunto näyttösuunnitelmasta tutkinnonsuorittajalle viimeistään 1 vko ennen tutkintotilaisuutta; katso liite 1; lausuntopohja näyttösuunnitelmaan

Tutkintotilaisuus

- Arviointi- ja kehittämiskeskustelu ja arviointipäätös välittömästi tutkintotilaisuuden yhteydessä
- Esitys tutkinnonosan hyväksymisestä / hylkäämisestä tutkintotoimikunnalle 3 vkon kuluessa tutkintotilaisuudesta tai muuten sovittuna ajankohtana
- Tutkintotoimikunta käsittelee esitykset ja vahvistaa suoritettut tutkinnot / osatutkinnot kokouksissaan, joita on noin neljä vuodessa.
- Tutkinnon vastaanottanut oppilaitos kirjoittaa ammattitutkintotodistuksen vahvistetuista tutkinnoista / osatutkinnoista OPH:n määräysten mukaan
- Valmistavan koulutuksen järjestänyt oppilaitos tilaa ja maksaa oppilaalle diplomin OPH:sta

Tutkinnon suorittaminen tutkinnon osittain

Maaseutumatkailuyrittäjä: yritystoiminta ja markkinointi (pakolliset)

Yritystoiminta- ja markkinoinnin tutkinnon osien suorittaminen tapahtuu esittämällä projektityö – liitteen 2 - mukaisessa muodossa. Projektityö tulee toimittaa täydellisenä näyttösuunnitelman yhteydessä, mikäli yritystoiminnan ja markkinoinnin tutkinnon osat suoritetaan jonkin muun tutkinnon osan / muiden tutkinnon osien yhteydessä.

Projektityön arvioinnin suorittavat soveltuvin osin valinnaisten osien arvioijat sekä taloushallinnon ja maaseutuyrittäjyyden ja markkinoinnin asiantuntija.

Projektityön eli liiketoiminta- tai kehittämissuunnitelman lisäksi tutkinnon suorittaja luovuttaa portfolioon, jonne hän voi kerätä materiaalia oman osaamisensa todentamiseksi. Tämä voi olla esim.

markkinointimateriaalia, kehityssuunnitelmia, yhteiskumppaneiden lausuntoja, aktiivista toimintaa kehittämishankkeissa, toimimista alan luottamustehtävissä jne. Portfolioon tarkoituksena on todentaa tutkinnon suorittajan osaamista pidemmältä aikaväliltä, ei vain mahdollisen koulutuksen ajalta.

Pakollisten osien lopullinen arviointi tehdään arviointikeskustelussa, johon osallistuu tutkinnon suorittaja ja kolmikantaperiaatteella toimivat arvioijat. Arvioijissa on oltava edustettuna siis työnantajan, työntekijän ja oppilaitoksen edustaja. Arviointikeskustelu voi vain kohentaa kollegiaalista lausuntoa tutkinnonsuorittajan osaamisesta.

Maaseutumatkailuyrittäjä: majoitus-, ateria- ja ohjelmapalveluosat (valinnaiset)

Valinnaiset tutkinnon osat suoritetaan aidoissa asiakaspalvelutilanteissa tutkinnon suorittajan omassa yrityksessä tai yrityksessä, jossa hän työskentelee. Tutkinnon osan voi suorittaa myös muussa erikseen hyväksytyssä tarkoitukseen soveltuvassa kohteessa. Valinnaisia tutkinnonosia voidaan suorittaa samanaikaisesti useammankin tutkinnon suorittajan kanssa, mutta tällöin tulee kiinnittää erityistä huomiota kunkin tutkinnon suorittajan osuuden kattavuuteen.

Tutkinnonsuorittajan tulee laatia liitteessä 2 mainitun projektityön pohjalta valitsemiensa tutkinnon osien sisällössä mainitut ko. valinnaisten osien suunnitelmat ja asiakirjat (kohdat 4,5 ja 6) ennen varsinaista näyttötutkintotilaisuutta ellei pakollisia osia ole suoritettu ennen valinnaisen suorittamista.

Maaseutumatkailuyrityksen työntekijä: yrittäjyys (valinnainen)

Yrittäjyyden tutkinnon osan suorittaminen tapahtuu esittämällä liitteen 2 mukainen projektityö.

Projektityö tulee toimittaa täydellisenä näyttösuunnitelman yhteydessä, mikäli yrittäjyysosan tutkinnon osa suoritetaan jonkin muun tutkinnon osan / muiden tutkinnon osien yhteydessä.

Projektityön arvioinnin suorittavat soveltuvin osin valinnaisten osien arvioijat sekä taloushallinnon ja maaseutuyrittäjyyden ja markkinoinnin asiantuntija.

Projektityön eli kehittämissuunnitelman lisäksi tutkinnon suorittaja luovuttaa portfolioon, jonne hän voi kerätä materiaalia oman osaamisensa toteennäyttämiseksi. Tämä voi olla esim. markkinointimateriaalia, kehityssuunnitelmia, yhteiskumppaneiden lausuntoja, aktiivista toimintaa kehittämishankkeissa, toimimista alan luottamustehtävissä jne. Portfolioon tarkoituksena on todentaa tutkinnonsuorittajan osaamista pidemmältä aikaväliltä, ei vain mahdollisen koulutuksen ajalta.

Tutkinnon osan lopullinen arviointi tehdään arviointikeskustelussa, johon osallistuu tutkinnon suorittaja ja kolmikantaperiaatteella toimivat arvioijat. Arvioijissa on oltava edustettuna siis työnantajan, työntekijän ja oppilaitoksen edustaja. Arviointikeskustelu voi vain kohentaa kollegiaalista lausuntoa tutkinnonsuorittajan osaamisesta.

Maaseutuyrityksen työntekijä: majoitus-, ateria- ja ohjelmapalveluosat (valinnaiset)

Valinnaiset tutkinnon osat suoritetaan aidossa asiakaspalvelutilanteessa tutkinnon suorittajan omassa yrityksessä tai yrityksessä, jossa hän työskentelee. Tutkinnon osa voidaan suorittaa myös muussa erikseen hyväksytyssä tarkoitukseen soveltuvassa kohteessa. Valinnaisia tutkinnonosia voidaan suorittaa samanaikaisesti useammankin tutkinnon suorittajan kanssa, mutta tällöin tulee kiinnittää erityistä huomiota kunkin tutkinnon suorittajan osuuden kattavuuteen.

Tutkinnon suorittajan tulee esittää liitteessä 2 mainitun projektityön pohjalta valitsemiensa tutkinnon osien sisällössä mainitut ko. valinnaisten osien suunnitelmat ja asiakirjat (kohdat 4,5 ja 6) ennen varsinaista näyttötutkintotilaisuutta.

Tuotettavat materiaalit tutkinnon osittain

Vaativuudet kaikkiin valinnaisiin tutkinnon osiin liittyvistä asiakirjoista on mainittu projektityön –liite 2 - sisällössä (kohdat 4,5 ja 6). Maaseutumatkailuyrittäjän suuntautumisvaihtoehdon mukaisesti yrittäjän tulee laatia tai päivittää projektityö-liitteen mukaiset asiakirjat. Maaseutumatkailuyrityksen työntekijän suuntautumisvaihtoehdon mukaisesti työntekijän tulee esittää tutkintotilaisuuden yhteydessä projektityö-liitteen mukaiset asiakirjat. Lisäksi on huomioitava alla mainitut kohdat.

Majoituspalvelut

Majoituspalvelun tutkinnon osassa suositellaan majoituspalvelunäytön toteuttamista aidossa työelämätilanteessa. Majoituspalvelujen tutkinnon osassa tulee laatia

- kirjallinen kuvaus asiakaspalveluprosessista kyseisessä yrityksessä
- tuotteen hinnoittelulaskelma
- tuotteen markkinointisuunnitelma

Ateriapalvelut

Ateriapalvelujen tutkinnon osassa suositellaan toteutettavaksi 10 hengen asiakasryhmän ateriakokonaisuus, jossa on kaksi (2) erityisruokavalioasiakasta. Ateriapalvelun tutkintotilaisuudesta on annettava kirjallinen suunnitelma, joka sisältää:

- ateriapalvelun teeman, toteuttamis- ja tarjoilusuunnitelmat sekä ruokalistan (ruokalista myös yhdellä vieraalla kielellä)
- reseptiikan ja hinnoittelulaskelmat
- tuotteen markkinointisuunnitelman

Ohjelmapalveluyrittäjällä tai ohjelmapalveluyritystoimintaa suunnittelevalla, jolla ei ole muita ateriapalveluja tarjolla kuin eräruokailuja, voi antaa ateriapalveluosan näytön tuottamalla eräaterian kuten edellä, vähintään viiden (5) hengen asiakasryhmälle esim. kota- tai laavu ympäristössä.

Ohjelmapalvelut

Tutkinnon suorittajan tulee laatia kirjallinen suunnitelma tapahtumakohtaisena toteutettavasta ohjelmapalvelusta, jossa asiakasryhmän kokona suositellaan kahdeksaa (8) henkeä ja jonka kestoksi suositellaan kaksi (2) tuntia ja joka sisältää:

- tilaisuuden ohjelman
- ko. ohjelmapalvelun tuotteistamisen
- tuotteen hinnoittelulaskelman

- tuotteen markkinointisuunnitelman